

ทัศนะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
Perspectives of Secondary School Teachers towards the Operation of
Student Support System in
Surat Thani Province

ทัศนพงศ์ ปิ่นแก้ว

Thassadapong Pinkaew

ปัทมา แคนยุกต์

Pattama Kanyuk

สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี

Supattara Pusitrattanavalee

วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

Southern College of Technology

Email: supattarapusit@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทัศนะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู 2) เปรียบเทียบทัศนะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู กลุ่มตัวอย่างคือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 272 คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเทียบตารางสำเร็จรูปของเคอซีและมอร์แกนที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแปรปรวน (One-way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ LSD

ผลการศึกษาพบว่า

1. ทัศนะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดี
2. การเปรียบเทียบทัศนะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามขนาดของโรงเรียนในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วน

ผลการเปรียบเทียบทัศนะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามอายุ ประสบการณ์ทำงาน และวุฒิการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ทัศนะ, การดำเนินงาน, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, โรงเรียนมัธยมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to 1) study teachers' perspectives towards the operation of student support system, and 2) compare teachers' perspectives towards the operation of student support system. Additionally, the sampling in this research were 272 secondary school teachers in Surat Thani Province. Importantly, the sampling was derived from using Krejcie and Morgan's tables with a confidence level of 95%. Meanwhile, the questionnaire was used for collecting data, and statistics used for data analysis embraced percentage, mean, standard deviation, and One-Way ANOVA, and also Fisher's Least Significant Difference (LSD).

The research findings indicated as follows:

1. Teachers' perspectives towards the operation of student support system was overall at a good level, and 2. Comparing teachers' perspectives towards the operation of student support system according to the sizes of school was in overall and in each aspect different with statistical significant at .001 level. Meanwhile, the results of comparing teachers' perspectives towards the operation of student support system according to age, work experience, and educational qualification were found not different.

Keywords: Perspectives, Operation, Student Support System, Secondary School

บทนำ

การจัดการศึกษาทุกยุคทุกสมัยล้วนมีจุดมุ่งหมายหลัก คือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและมีวิถีชีวิต ที่มีความสุขตามความมุ่งหวังของสังคมโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มีเจตนารมณ์มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และความมุ่งหมายในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นยังกำหนดหลักการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มีการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายการจัดการการศึกษา คือทำให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง และมีความรู้ มีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การศึกษาจึงนับว่ามีความจำเป็นและก่อให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของทุกคน ผลที่ได้รับจากการศึกษา คือ มวลประสบการณ์และความรู้ที่ช่วยส่งเสริมให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การศึกษาจึงมีส่วนช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของมนุษย์ให้มีความเจริญทางด้านวัตถุและจิตใจ ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้พร้อมในการดำเนินชีวิตในสังคมยุคปัจจุบัน ดังนั้นคนทุกคนในสังคมปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษาทำให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม เป็นผู้ที่มีจริยธรรมที่ดี สร้างวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2542)

แต่เนื่องจากประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก จากกระแสโลกาภิวัตน์รวมถึงความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และแรงกดดันจากภายใน จากสภาวะการณ์และการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างประชากร สิ่งแวดล้อมเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ล้วนส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ (สุธิดา พงษ์สวัสดิ์,

2561) จึงเกิดความไม่สมดุลระหว่างพัฒนาทางวัตถุกับการพัฒนาทางจิตใจ ขาดการเตรียมความพร้อมที่ดีต่อกระแสโลกาภิวัตน์ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี เศรษฐกิจ การระบาดของสารเสพติด ครอบครัว การแข่งขันทุกรูปแบบล้วนก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวไม่เหมาะสมที่มีผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งก่อให้เกิดสภาวะวิกฤตทางสังคม จึงมีจุดเน้นในการพัฒนาด้านทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ พัฒนาสังคมไทยให้ก้าวไปสู่ความเป็นสากลตามวิถีทางแห่งความเป็นไทย ดังนั้นระบบการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) จะต้องอาศัยการบริหารจัดการให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ให้สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือการทำให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้อยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข ด้วยกระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพภายใต้บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่อบอุ่น ปลอดภัย เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ทั้งความเจริญงอกงามทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา (ธีรศักดิ์ อุณารมณเลิศ, 2549)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน (กรมสุขภาพจิต, 2546) สถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้เพื่อเข้าสู่ระบบการศึกษา เมื่อนักเรียนเข้ามาศึกษาเรียนรู้ในระบบของสถานศึกษา การดูแลป้องกันช่วยเหลือและสนับสนุนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ในการที่จะแก้ปัญหาของนักเรียนให้รอดพ้นภัยและอุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นกับการเรียนรู้ของนักเรียนได้ (ณปิติ วงศ์ษา, 2559)

จากความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบหนึ่งในการบริหารของสถานศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทัศนคติต่อการดำเนินงาน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเป็นแนวทางในพัฒนาคุณภาพการบริหารงาน ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการพัฒนานักเรียนให้มีความ เติบโตในทุก ๆ ด้านและมีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการเพื่อจะได้เป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนעותการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนעותการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน วุฒิการศึกษาและขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

ทัศนעותการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน วุฒิการศึกษาและขนาดของโรงเรียน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน วุฒิการศึกษาและขนาดโรงเรียน

ตัวแปรตาม คือ ทัศนעותการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน (กรมสุขภาพจิต, 2546)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จาก 44 โรงเรียน จำนวน 2,434 คน และกลุ่ม

ตัวอย่างคือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 331 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน ซึ่งจากการตอบกลับในการเก็บแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา 272 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.17

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพ โดยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 และนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .965

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนคือ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ การวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ระดับทักษะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนการวิเคราะห์ความแตกต่างทักษะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) และการทดสอบรายคู่ ด้วยการทดสอบ LSD

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.70 อายุต่ำกว่า 30 ปี และ 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.20 ประสบการณ์ในการทำงานของครูต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.60 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 70.20 และขนาดของโรงเรียนเป็นขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 45.22

2. ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ทักษะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน ลำดับสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ส่วนด้านการคัดกรอง เป็นลำดับสุดท้าย

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามอายุ ประสบการณ์ทำงาน และ วุฒิการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบทักษะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีเพศต่างกัน พบว่า ครูเพศชายและเพศหญิงมีทักษะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีทักษะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านส่งเสริมนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ในด้านการส่งต่อนักเรียนไม่แตกต่างกันดังแสดงในตาราง 2

ตารางที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐาน และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามเพศ

ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	เพศ	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	Sig
ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล	ชาย	ระหว่างกลุ่ม	1.20	1	1.20	6.96	.009**
	หญิง	ภายในกลุ่ม	46.44	270	.172		
		รวม	47.64	271			
ด้านที่ 2 การคัดกรอง นักเรียน	ชาย	ระหว่างกลุ่ม	1.47	1	1.47	7.28	.007**
	หญิง	ภายในกลุ่ม	54.59	270	.20		
		รวม	56.06	271			
ด้านที่ 3 ส่งเสริมนักเรียน	ชาย	ระหว่างกลุ่ม	1.42	1	1.42	7.98	.005**
	หญิง	ภายในกลุ่ม	47.87	270	.18		
		รวม	49.29	271			
ด้านที่ 4 การป้องกันและ แก้ไขปัญหา	ชาย	ระหว่างกลุ่ม	.83	1	.83	4.12	.043*
	หญิง	ภายในกลุ่ม	54.14	270	.20		
		รวม	54.96	271			
ด้านที่ 5 การส่งต่อนักเรียน	ชาย	ระหว่างกลุ่ม	.72	1	.72	2.86	.092
	หญิง	ภายในกลุ่ม	67.56	270	.25		
		รวม	68.28	271			
รวม	ชาย	ระหว่างกลุ่ม	1.12	1	1.12	6.85	.009**
	หญิง	ภายในกลุ่ม	44.20	270	.16		

ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	เพศ	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	Sig
		รวม	45.32	271			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่า ภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สำหรับผลการวิเคราะห์รายด้าน พบว่า ครูที่อยู่โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษมีทักษะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐาน และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ประสบการณ์ ทำงาน	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	Sig
ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล	ขนาดเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	4.13	3	1.38	8.48	.000***
	ขนาดกลาง	ภายในกลุ่ม	43.51	268	.162		
	ขนาดใหญ่	รวม	47.64	271			
	ขนาดใหญ่พิเศษ						
ด้านที่ 2 การคัดกรอง นักเรียน	ขนาดเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	6.33	3	2.11	11.3	.000***
	ขนาดกลาง	ภายในกลุ่ม	49.74	268	.19	6	
	ขนาดใหญ่	รวม	56.06	271			
	ขนาดใหญ่พิเศษ						
ด้านที่ 3 ส่งเสริมนักเรียน	ขนาดเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	3.85	3	1.28	7.56	.000***
	ขนาดกลาง	ภายในกลุ่ม	45.44	268	.17		
	ขนาดใหญ่	รวม	49.29	271			
	ขนาดใหญ่พิเศษ						
ด้านที่ 4 การป้องกันและ แก้ไขปัญหา	ขนาดเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	5.56	3	1.85	10.0	.000***
	ขนาดกลาง	ภายในกลุ่ม	49.40	268	.18	5	
	ขนาดใหญ่	รวม	54.96	271			
	ขนาดใหญ่พิเศษ						
ด้านที่ 5 การส่งต่อ นักเรียน	ขนาดเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	6.23	3	2.08	8.98	.000***
	ขนาดกลาง	ภายในกลุ่ม	62.04	268	.23		

ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ประสบการณ์ ทำงาน	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	Sig
	ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ	รวม	68.28	271			
รวม	ขนาดเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	5.03	3	1.68	11.1	.000***
	ขนาดกลาง	ภายในกลุ่ม	40.29	268	.15	6	
	ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ	รวม	45.32	271			

***นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันจึงทำการทดสอบรายคู่ โดยวิธี LSD รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ทักษะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในแต่ละด้านตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

ทักษะของครูต่อการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน		ขนาดของโรงเรียน			
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่ พิเศษ
การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล	ขนาดเล็ก	-	-.23153	-.08055	-.34451**
	ขนาดกลาง	-	-	-.15098*	-.11298
	ขนาดใหญ่	-	-	-	-.26396***
	ขนาดใหญ่พิเศษ	-	-	-	-
การคัดกรองนักเรียน	ขนาดเล็ก	-	-.22745	-.08920	-.41609***
	ขนาดกลาง	-	-	-.13825	-.18865**
	ขนาดใหญ่	-	-	-	-.32690***
	ขนาดใหญ่พิเศษ	-	-	-	-
การส่งเสริมนักเรียน	ขนาดเล็ก	-	-.13260	-.01134	-.25797*
	ขนาดกลาง	-	-	-.14393*	-.12538
	ขนาดใหญ่	-	-	-	-.26931***
	ขนาดใหญ่พิเศษ	-	-	-	-
การส่งต่อนักเรียน	ขนาดเล็ก	-	-.33746*	-.15422	-.46642***
	ขนาดกลาง	-	-	-.18324*	-.12895
	ขนาดใหญ่	-	-	-	-.31220***

ทักษะของครูต่อการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ขนาดของโรงเรียน			
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่ พิเศษ
	ขนาดใหญ่พิเศษ	-	-	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, **นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

***นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ทักษะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3 คู่ คือ ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทักษะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลต่ำกว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ครูในโรงเรียนขนาดกลางมีทักษะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลสูงกว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทักษะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลต่ำกว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดกลางมีทักษะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนต่ำกว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทักษะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนต่ำกว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดกลางมีทักษะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนสูงกว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีทักษะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนต่ำกว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทักษะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อนักเรียนต่ำกว่าครูในโรงเรียนขนาดกลาง และ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ครูในโรงเรียนขนาดกลางมีทักษะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อนักเรียนสูงกว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มี

ทศนะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อนักเรียนต่ำกว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

อภิปรายผล

ทศนะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากผลการศึกษาพบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีเมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ และด้านการคัดกรอง ตามลำดับแต่ก็ยังอยู่ในระดับดีขึ้นไป จากการศึกษาดังกล่าวอาจเป็นเพราะบุคลากรครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาให้ความสำคัญต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกชัย ฎา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสตรีระนอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (เอกชัย ฎา, 2560)

การเปรียบเทียบทศนะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน พบว่า มีเพียง 2 ด้านเท่านั้นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญคือ เพศและขนาดของสถานศึกษา

จำแนกตามเพศ พบว่า ครูเพศชายและครูหญิงมีทศนะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูเพศชายและครูหญิงมีทศนะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูทั้งเพศชายและครูหญิงอาจมีบริบทในการประพฤติปฏิบัติต่อนักเรียน และมุมมองในการดูแลนักเรียนที่ต่างกัน จึงทำให้ทศนะต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ เพชรจันทร์ ผลการเปรียบเทียบปัญหาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการคัดกรองนักเรียนแตกต่างกันอย่าง

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ลัดดาวัลย์ เพชรจันทร์, 2559) และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรศักดิ์ ผกากรอง ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนจำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุราชการ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (พรศักดิ์ ผกากรอง, 2562)

จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ครูที่อยู่โรงเรียนขนาดแตกต่างกัน มีทัศนעותการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมพบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริบทของแต่ละโรงเรียนแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นทั้งด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมองค์กร ภาระงานของครูตลอดจนศักยภาพของครูผู้สอนเอง ทำให้วิธีในการดูแลนักเรียนแตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเต็ม ปุราธาน (2558) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (เต็ม ปุราธาน, 2558) และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิพนธ์ วิไลน ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (นิพนธ์ วิไลน, 2563)

สรุป

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบโดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาดำเนินการร่วมกัน โดยมี 5 ขั้นตอนคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาและการส่งต่อนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ทัศนะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับดี โดยเรียงตามลำดับคือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการคัดกรอง ส่วนผลการเปรียบเทียบทัศนะของครูต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า มีเพียง 2 ด้านเท่านั้นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญคือ เพศและขนาดโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ทิศนะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูด้านการคัดกรอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งอาจมีผลมาจากความรู้ความเข้าใจต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูยังไม่เพียงพอในการจัดการคัดกรองนักเรียน ดังนั้น ทางโรงเรียนและต้นสังกัดควรมีแผนงานและสนับสนุน หรือจัดประชุมเพื่อสร้างเกณฑ์ต่าง ๆ ให้ชัดเจน

2. จากผลการวิจัยพบว่า ทิศนะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูทางโรงเรียนควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูหรือผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประสานงานกันระหว่างครู ผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองได้ตระหนักและมีความใส่ใจดูแลนักเรียนมากขึ้น มีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนจะทำให้สามารถทราบถึงข้อมูลพื้นฐาน ฐานะ สังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ทศนคติหรือค่านิยมของนักเรียน และการจัดกิจกรรมที่หลากหลายตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถแก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติมที่มีผลต่อทิศนะต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู เช่น ตำแหน่ง เป็นต้น

2. ควรมีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเป็นการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางให้กับครูในการนำผลวิจัยมาปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต. (2546). คู่มือวิทยาการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: องค์กรรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- ณปิตี วงศ์ษา. (2559). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. เรียกใช้เมื่อ 30 10 2563 จาก http://www.edu-journal.ru.ac.th/AbstractPdf/2560-2-1_1510845975_5814470621.pdf
- เต็ม ปุราธาน. (2558). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี. วารสารชุมชนวิจัย, 9(1), 26-33.
- ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ. (2549). เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- นิพนธ์ วิลุน. (2563). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. วารสารการประชุมวิชาการ ระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา ครั้งที่ 7 ประจำปี 2563, 30-39.
- พรศักดิ์ ผกากรอง. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. ใน การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ลัดดาวัลย์ เพชรจันทร์. (2559). ปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สุธิดา พงษ์สวัสดิ์. (2561). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. ใน การค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เอกชัย ภูวา. (2560). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสตรีระนอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14. ใน งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. . (1970). Determining Sample Size for Research Scillities. Education and Phychological Measurement, 30(3), 607-610.